

ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЇ»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Опрацювання теми: Соціальна географія як наука: поняттєвий апарат, об'єктно-предметне поле, структура, місце в системі наук, функції, завдання, напрями досліджень, прикладне значення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зародження соціальної географії. - Значення Великих географічних відкритті для соціальної географії. - Розвиток соціальної географії в комуністичний та посткомуністичний період на пострадянському просторі. - Розвиток західної соціальної географії. - Персоналії в соціальній географії. - Місце соціальної географії в системі наук, в тому числі – географічних, за різними авторами (Е. Б. Алаєвим, М. Т. Агафоновим, У. І. Мересте і С.Я. Ниммик, М. Д. Пістуном, О. І. Шаблієм, Я. Б. Олійником і А. В. Степаненком, Л. Т. Шевчук, Л. М. Немець) <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	10
2	<p>Опрацювання теми: Становлення та історія розвитку соціальної географії</p> <ul style="list-style-type: none"> - Розвиток соціальної географії в сучасній Україні. - Степан Рудницький як основоположник соціальної географії України, аналіз його праць і життєдіяльності. - Соціальна географія СРСР: проблеми і перспективи розвитку. - Сучасна західна соціальна географія. - Роль видатних українських учених у розвитку соціальної географії в Україні. 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - Наукові напрями і школи в соціології та їх зв'язок з соціальною географією. - Роль видатних закордонних учених-соціологів у розвитку соціальної географії. - Робота Джонстона Р. Дж. «География и географы» про розвиток англо-американської соціальної географії після 1945 р. <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	
3	<p>Опрацювання теми: Концепції соціального простору та соціального часу, соціально-географічного процесу та соціогеосистем</p> <ul style="list-style-type: none"> - Філософське, математичне, фізичне та природниче розуміння парної дефініції «простір-час». - Аналіз перших уявлень про простір-час. - Поняття про соціогеосистему. Її структура, властивості, функціональні підсистеми, типи обміну речовиною, інформацією та енергією. - Поняття просторової організації суспільства, дефініція парної категорії «центр-периферія». - Проблема дослідження «простору-часу». Витоки дослідження цієї проблеми, її роль для соціально-географічних досліджень. - Робота А. Геттнера «География. Её история, сущность и методы». Роботи К. Ріхтера, а також українських учених О. Г. Топчієва, В. Бокова, М. Д. Пістуна про особливості дослідження «простору-часу» в географії. Дати аналіз зазначеним дослідженням. - Поняття простору, географічного простору та соціально-географічного простору, їх властивості та параметри. - Поняття соціального простору, його відмінності від географічного простору. Еволюція соціального простору, проблеми цього явища. - Проблема дослідження часу в географії. Поняття про соціальний час та його вивчення в соціальній географії 	10

	Опитування в рамках практичного заняття	
4	<p>Опрацювання теми: Методи та організація соціально-географічних досліджень</p> <ul style="list-style-type: none"> - Класифікації методів дослідження. - Види гіпотез та три варіанта стратегічного плану дослідження. - Метод систематизація – різновиди та способи використання. - Статистичний метод обробки інформації, в тому числі – географічної. - Методи дослідження соціально-географічного процесу. - Якісні методи - Геоінформаційний метод дослідження. - Застосування ГІС-технологій в соціально-географічних дослідженнях <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	10
5	<p>Опрацювання теми: Географія соціально-демографічного розвитку, праці та міграційної поведінки населення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Основні теорії та концепції населення. - Основні демографічні характеристики населення. - Демографічна поведінка - Концепція демографічного переходу - Види міграції - Моделі ринку праці - Структура зайнятості та проблема безробіття - Соціально-демографічна політика в країнах світу. - Міграційна політика в країнах світу. - Сучасні міграційні виклики. - Проблема біженців та переселенців <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	10
6	<p>Опрацювання теми: Соціальна географія міст та сільської місцевості</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття розселення населення, поселення, системи поселень та розселень. 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - Основні світові форми розселення населення та приклади. - Урбанізаційні процеси (основні поняття, тенденції, особливості). - Концепції розселення населення: - Самоорганізація розселення: правило «ранг - розмір» Ципфа, теорія центральних місць В. Кристаллера, А. Леша, В.Ізарда. - Опорні каркаси розселення. - Інтегральна система розселення. - Концепція «глобального міста». - Концепція світових міст. - Моделі просторової організації території. - Концепція центр-периферії Дж.Фрідмана. <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	
7	<p>Опрацювання теми: Соціально-гуманістичні напрями географічних досліджень. Географія культури, освіти, охорони здоров'я, дозвілля та соціальних негараздів.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Витоки, становлення, тенденції розвитку, об'єктно-предметна область, напрями дослідження сучасних галузей соціальної географії: - географія культури, - рекреаційна географія, - медична географія, - сакральна географія, - феміністична географія, - географія спорту, - географія сприйняття, - радикальна географія <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	10
8	<p>Опрацювання теми: Географія рівня та якості життя населення. Безпека життєдіяльності населення</p> <ul style="list-style-type: none"> - Співвідношення понять «рівень та якість життя» та «людський розвиток»: способи та критерії оцінки. - Якість та рівень життя населення. - Критерії та індикатори визначення. - Порівняння рівня людського розвитку у країнах світу. 	10

	<ul style="list-style-type: none"> - Методика оцінки та особливості територіальної диференціації. - Безпека життєдіяльності. - Її критерії та трактування на законодавчому рівні. - Особливості забезпечення безпеки населення у різних країнах світу <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	
9	<p>Опрацювання теми: Стратегії соціального розвитку території</p> <ul style="list-style-type: none"> - Стратегії соціального розвитку території у різних країнах світу <p>Опитування в рамках практичного заняття</p>	10
10	Підготовка контрольної роботи	10
	Разом	100